

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

สีเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่นำมาห้ศจรรย สีมียูในแสงแดด เป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง จะปรากฏให้เห็นเมื่อแสงแดดส่องผ่านละอองน้ำในอากาศและเกิดการหักเหทอเป็นสี รุ้ง ออกมา สีรุ้งที่เราเห็นในท้องฟ้ามีอยู่ 7 สี คือ ม่วง ม่วงน้ำเงิน น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม และแดง ถ้าเรานำแท่งแก้วสามเหลี่ยม (Prism) มาให้แสงแดดส่องผ่าน แท่งแก้วก็จะแยกสีออกจากแสง ให้เห็นเป็นสีรุ้งเช่นเดียวกัน สีแต่ละสีมีความถี่ของคลื่นแสงไม่เท่ากัน สีแดงมีความถี่ต่ำที่สุด และมีช่วงคลื่นยาวที่สุด คลื่นแสงจะมีความถี่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากแดงไปส้ม จนถึงม่วงที่มีความถี่ สูงสุดและช่วงคลื่นสั้นที่สุด คลื่นแสงที่มีความถี่ต่ำกว่าแดงหรือสูงกว่าม่วงยังมีอยู่อีกมากมาย เช่น แสงอินฟราเรดที่มีความถี่ต่ำกว่าแดง หรือแสงอัลตราไวโอเลตที่มีความถี่สูงกว่าม่วง แต่ตา ของมนุษย์ไม่อาจรับความถี่ขนาดนั้นได้ เช่นเดียวกับที่หูของเราก็สามารถรับคลื่นเสียงที่มีความถี่ในช่วงหนึ่งเท่า นั้น

ในการเรียนการสอนรายวิชา หลักการออกแบบ ออกแบบกราฟิก ออกแบบนิเทศศิลป์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบตกแต่งภายในและรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำทฤษฎี สีมาใช้ หากผู้เรียนไม่มีความรู้อย่างถ่องแท้เรื่องการใช้สีในงานออกแบบต่างๆ แล้ว งานที่ ออกแบบนั้นจะไม่สามารถตอบสนองและสื่อความหมายของการออกแบบนั้นได้

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้พัฒนาความก้าวหน้าไปสู่ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ อย่างอย่างรวดเร็ว (ยุค ศรีอาริยะ 2537 : 89) การที่จะให้ทัน ต่อกระแสความเคลื่อนไหวของโลกและการพัฒนาประเทศประเทศชาติ สิ่งที่สำคัญคือการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพรู้เท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงต้องมีการพัฒนาบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตลอดจน แนวความคิดและประสบการณ์ให้ทัน การใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการใช้งานและจัดการด้าน การเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ได้เท่าเทียมประเทศอื่น ๆ เพื่อปรับกระบวนการทัศน์

ไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ หรือการแก้ปัญหาในเชิงวิชาการอย่างมีทักษะและเจตคติที่จะปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) สิ่งที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปคือบุคลากรผู้ใช้ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความใส่ใจ เห็นความสำคัญมีเจตคติที่ดีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนา Courseware พัฒนาคณาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้และช่วยผลิตสื่อการสอนคอมพิวเตอร์ใช้อุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาการขาดความสนใจ ดังเช่นปัจจุบันคอมพิวเตอร์มักถูกนำมาใช้ในวงการศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนหรือเรียกว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอน โดยเนื้อหา แบบฝึกหัดและการทดสอบ จะถูกพัฒนาขึ้นมาในรูปแบบ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนจะเรียนจากคอมพิวเตอร์ ทั้งในรูปแบบหนังสือ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนคำถาม รับคำตอบจากผู้เรียน ตรวจสอบ และแสดงผลการเรียนในรูปแบบของข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้แก่ผู้เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิชาต่างๆ ได้ตามความสามารถ สติปัญญาและความสนใจของตนเอง (ครรชิต มาลัยวงศ์ 2531:142) การนำเอาคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการเรียนการสอน ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด คือ การทำให้อยู่ในรูปชุดเรียนสำเร็จรูปหรือชุดเรียนคอมพิวเตอร์ (นิพนธ์ สุขปีติ และคณะ 2528 : 10-11) ในช่วงระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมาได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งปรากฏว่าเป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษาว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หรืออย่างน้อยก็เท่ากับการเรียนปกติ
2. การเรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะลดเวลาเรียนลงเมื่อเทียบกับการเรียนปกติ
3. ผู้เรียนมักมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนั้นๆ และสนใจ การเรียนมากขึ้น
4. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็น Tutor ส่วนตัวของนักเรียนได้ดี โดยเฉพาะนักเรียนที่ขาดเรียนและประเมินผลความก้าวหน้า ของนักเรียน ได้โดยอัตโนมัติ (ขนิษฐา ชานนท์ 2539 : 9)

การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction หรือ CAI) ฝึกอบรมเป็นแนวคิดหรือวิธีการหนึ่งในการให้ความรู้สำหรับผู้ที่ใช้โปรแกรม CAI ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

คอมพิวเตอร์ และการใช้ CAI จะช่วยให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ

จากคุณสมบัติของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted Instruction) ผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถนำมาผลิตเพื่อลดปัญหาต่างๆ เช่น การขาดแคลนครูผู้สอน การลดเวลาการสอน การที่ผู้เรียนจากสถาบันอื่นที่เดินทางมาเรียนทำให้สูญเสียพลังงาน ทรัพยากร และเพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ มีความเข้าใจลักษณะวิธีการปฏิบัติ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ทฤษฎีสี่ นี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมุ่งหวังที่จะนำมาลดปัญหาในข้างต้น ซึ่งจะทำการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี่ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1
2. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี่ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนและหลังการเรียนด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี่
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเวลา
ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ 1 เมษายน 2554 ถึง 15 ตุลาคม 2554
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีสี่

3. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

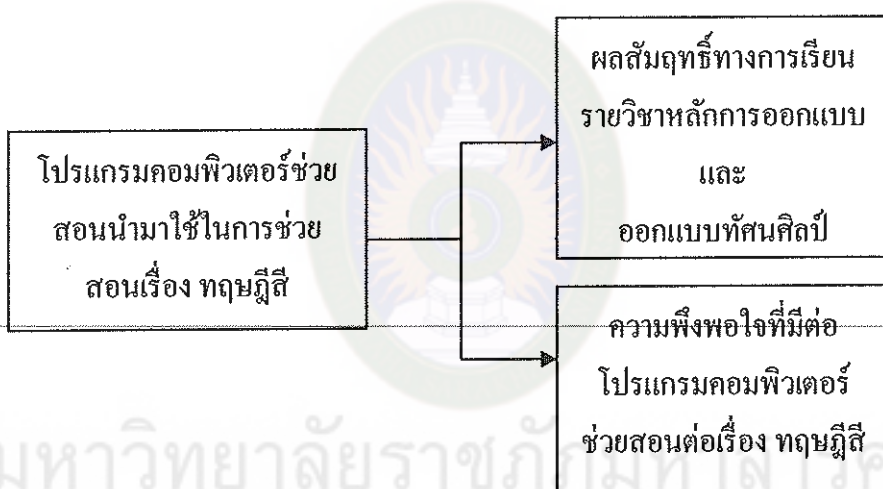
ประชากร คือ นักศึกษาโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนำมาใช้ในการช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลการวิจัย

1.1 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี แนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.2 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี แนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทฤษฎีสี

1.3 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี แนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนและการประเมินความพึงพอใจทางการเรียน

1.4 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี แนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

2. การวิจัย

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่เรียนเกี่ยวกับทฤษฎีสี ได้แก่ รายวิชา หลักการออกแบบ ออกแบบทัศนศิลป์ เป็นต้น

2.2 ดำเนินการทดลองสอน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี พร้อมทั้งเก็บคะแนนระหว่างเรียน

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทฤษฎีสี ฉบับเดียวกับที่ทดสอบก่อนเรียน

2.4 ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี

3. การวิเคราะห์ผลการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้จากการเรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี ซึ่งได้แก่ คะแนนเก็บระหว่างเรียน คะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และข้อมูลความพึงพอใจจากการเรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทฤษฎีสี นำไปหาค่าทางสถิติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประยุกต์ หมายถึง การพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง ทฤษฎีสี ด้วยการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนรายบุคคล โดยใช้โปรแกรมดำเนินการสอนภายใต้การควบคุมของคอมพิวเตอร์โดยเสนอเนื้อหาวิชาใน

รูปแบบของสื่อประสม คน ส่งผลให้ผู้เรียนได้บรรลุผลการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้ตามความมุ่งหมายของรายวิชา

ทฤษฎี หมายถึง ภาวะความเข้มของคลื่นแสงและมีความยาวคลื่นต่างกันที่ปรากฏต่อสายตา หรือสิ่งที่นำไปย้อมหรือนำวัตถุอื่นให้เป็นสีเช่นเดียวกับตัวมันเอง สีมีอิทธิพลในเรื่องของอารมณ์การสื่อความหมายที่เด่นชัด กระตุ้นต่อการรับรู้ทางด้านจิตใจมนุษย์

ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนการสอนในเรื่อง ทฤษฎีสี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ตามเกณฑ์ 85/85

85 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบย่อย และคะแนนพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนจากการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

85 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ทฤษฎีสี ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของนักเรียนต่อการเรียน เรื่อง ทฤษฎีสี ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงวิธีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในการเรียนการสอน เรื่อง ทฤษฎีสี
2. พัฒนาการเรียนการสอนรายวิชา เรื่อง ทฤษฎีสี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. ทราบพัฒนาการทางการเรียน เรื่อง ทฤษฎีสี ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการออกแบบ ออกแบบทัศนศิลป์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อนำไปปรับปรุงต่อไป

4. ทราบความพึงพอใจในพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง ทฤษฎีสี โดยใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อนำไปปรับปรุงต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
